

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemanje za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po pošti prejemanje pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (insetate) vzprejmlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 31. marcija 1899.

Politiški oddelek.

Velika noč.

Prišli so lepi velikonočni prazniki in v srca človeška se vsaj za nekaj dnij naselita mir in pokoj, in vsaj v srca tistih, ki so dobre volje in znajo premagati strasti, katerih igrača smo več ali manj vsi ljudje.

Za naš narod pa tudi ti lepi prazniki niso dnevi radosti in zadovoljnosti, dnevi tihega veselja in delopusta, naš narod nima uzroka se jih veseliti kot narod, nego se jih more le radovati, ker so posvečeni dnovi tiste cerkve, kateri je od pradavnih časov udan z zvesto ljubeznijo in otroškim zaupanjem.

Ako je kateri narod dobre volje in želi živeti v slogi in v miru z drugimi narodi, je to gotovo narod slovenski, saj smo prav Slovenci jedini narod, ki se za svoje pravice, za tiste, ki nam gredo po božjih in po človeških postavah, prav za prav še nikdar resnično bojevali nismo, bojevali v tistem smislu, s tisto odločnostjo, brezobzirnostjo in jekleno vztrajnostjo, kakor Madjari ali Čehi, Italijani ali Poljaki. Naš narodni boj je bil v istini vedno le bolj akademičen in strogo parlamentaren. Ako je morda prehudi pritisk nasprotnikov časih prouzročil, da so se prekoračile strogo začrtane meje dopustnosti, so bile to le izjeme, največkrat celo le neresnični slučajji, v ostalem pa je naš narodni boj največ podoben juridično-politični disputaciji in ne pravemu boju.

Slovenci smo pač v resnici dobre volje, zanašamo se na svetost postav. Zdi se nam, da je v civilizirani državi nemogoče, da bi postave veljale pač za jeden narod, za družega pa ne, ali da bi se postave sklenile samo da za tiste ostanejo le na papirji, kateri njih izvršitve ne morejo izsiliti, ker so preslabi. Slovenci zaupamo v pravičnost države in v pravičnost in nepristranost tistih krogov, katerih rokam je poverjena usoda države in državna uprava, in to naše zaupanje je toliko, da

popolnoma pozabljamo, da so vsi ljudje pod kožo krvavi, in da so zlasti še mej mogotci objektivni in povsem nepristranski ljudje prave bele vrane.

Slovenci zaupamo v božjo previdnost in neskončno pravičnost in zato čakamo potrpežljivo, da zmaga v naši državi pravica, da se izvršijo postave, na katere so prisegli cesar in vladajoči državniki, in da postanemo naposled tudi mi deležni tistih dobrot, katere nam gredo. Ali pa tega zaupanja in te potrpežljivosti ni morda nekoliko preveč? Doslej čakamo že desetletja, da cela stoletja, da zmaga pravica. Čakamo, da zmaga sama od sebe in se — vedno seveda samo v primeri z drugimi narodi — vse premalo prizadevamo, da zmago pravičnosti pospešimo in olajšamo. Star pregovor uči: Pomagaj si sam, in Bog ti bo pomagal. Sami se moramo truditi in sicer z naporom vseh duševnih in materijelnih svojih sil, da zmaga pravičnost, storiti moramo v to stokrat več, nego storimo sedaj, sicer je vse izgubljeno.

V to pa je potrebno mej drugimi tudi to, da se ublaže strankarska nasprotja. Razdelitev na stranke ni nesreča, samo da so stranke rodoljubne. Vsi ljudje nimajo jednacih korakov. Samo da hodimo vsi Slovenci v jedni in isti smeri. Bcdimo strankarji, ali ljubimo svojo domovino in svoj narod bolj, nego sovražimo nasprotno stranko. Malo nas je in zato se drug od družega ne smemo preveč oddaljiti. Naj bi za vse slovenske stranke veljale vedno stare a resnične besede Voltairejeve: Istina je, da imamo dve stranki, ki sta med seboj v vednem boju, toda ti stranki se takoj združita, čim treba uzeti v roke orožje za obrambo domovine. Tu bdi stranka nad stranko, da se ne izgubi nobeno najmanjše pravo domovine. Stranki se sovražita, obe pa ljubita z vso gorečnostjo svoj narod.

Samo tako moremo zmagati. V prizadevanjih za rešitev svoje narodnosti smo vsamljeni. Od vseh strani nas obdajajo zivlji, ki preže na našo narodno smrt, le to nas ne sme poditi v močvirje pesimizma nego nas navdajati s posebno eneržijo.

Mir ljudem, ki so dobre volje. Za nas to še ne velja. Mi ne smemo čakati, da nas reši božja previdnost ali da se volkovi, ki nas hočejo raztrgati, premene v krotka jagnjeta. Lam tudi velikonočni zvonovi ne smejo naznanjati miru, dasi smo dobre volje, nego nas morajo klicati na podvojeni najljutejši boj za svoj narodni obstanek, sicer se bodo kmalu glasovi velikonočnih zvonov razlegali samo nad našimi grobovi.

Pozdravljeni toraj lepi velikonočni prazniki, velikonočni zvonovi pa oznanjajte po vsi slovenski domovini, da treba sukati meč, in da moramo najprej izbojevati s svojo močjo popolno zmago, predno tudi mi zapojemo: Aleluja!

Deželni zbor kranjski.

III. seja dne 21. marca.

Poslanec Hribar je utemeljeval samostalni predlog, s katerim se pozivlje vlada, da izposluje zakon, s katerim se bodo olajšave, ki so določene za nove stavbe in prezidave v Ljubljani, podaljšale do 23. junija 1905.

O prošnji mlekarske zadruge v Trnovem je poročal poslanec Modic. Sklene se, prošnji v toliko ugoditi, da se obroki deželnega posojila ne prično vračevati letos, ampak prihodnje leto 1900.

Prošnji posestnika Frana Cerarja za podporo za napravo brodu čez Savo pri Kresnicah se ugoti ter se dovoli v ta namen 100 gld. (Poročevalec Modic).

Prošnji županstva Št. Rupert za podporo za napravo postaj za streljanje proti toči (poročevalec Povše) se ugoti ter dovoli v te namene kredita 700 gld.

Prošnja Janeza Bobek-a iz Kala za odpis bolniških oskrbovalnih stroškov za Marijo Požar se odkloni (poročevalec Murnik).

Prošnji sirot Marije in Ane Lušin za podaljšanje miloščine se je ugodilo. (Poročevalec Murnik),

Poročilo upravnega odseka glede razdružitve občine Turjak v samostojni občini Turjak in Rob se je odstavilo z dnevnega reda.

Prošnja okrajno-cestnega odbora Kranjskega za uvrstitev okrajne ceste Kropa-Tržič med deželne ceste. — Prošnja se izroči dnželnemu odboru v pozvedovanje in poročanje (poročevalec Šubic).

Glede prošnje Janeza Goličiča za uvrstitev mostu čez Soro pri Subi med okrajno-cestne objekte se sklene, da se v tej stvari zasliši loški cestni odbor (poročevalec Šubic).

O ustnem poročilu upravnega odseka § 5. letnega poročila „občinske stvari“ poročal poslanec Jelovšek sledeče. Celo poročilo skrajšalo se je na samo 16 strani, iz kojih razvidimo, da najhujše z občinskimi dokladi na vse direktne davke je obremenjen okraj postojnski, v katerem plača 17 občin od 15 do 30 odstotkov, 10 občin od 31 do 40 odstotkov, 10 občin od 41 do 50 odstotkov, 2 občini od 51 do 60 odstotkov, 2 občini 61 do 70 odstotkov in 1 občina 71 do 80 odstotkov. Vrh tega pa plača še 17 občin 15- do 20odstotno naklado na vžit-

nino, 4 občine od 21 do 30 odstotkov in 1 občina od 31 do 40 odstotkov. Za postojnskim okrajem so potem najbolj obloženi z dokladi črnomaljski, kočevski, krški, logaški, kamniški, kranjski, radovljiški, litijski, novomeški in naposled ljubljanska okolica.

Največjo doklado imela je občina Gorjuša okraj Radovljica, namreč 100 odstotkov, in sicer 49 odstotkov za občinske in šolske potrebščine in 51 odstotkov pa za odkup tlake pri stavbi nove šole.

Vas Selsček občine Cerknica ima tudi nenavadno visoko doklado, namreč 91½ odstotkov, in sicer za občinske potrebe 7½ odstotka, za ubožni zaklad 7½ odstotkov, za šolske potrebščine 8½ odstotkov, za zgradbo farovža in cerkvene potrebe 20 odstotkov, za vzdrževanje sodnega poslopja 4 odstotke in za vodovod 40 odstotkov.

O točki letnega poročila o davkih je poročal poslanec Košak. — Pri tej zadevi se je oglasil poslanec Lenarčič ter omenjal, da je finančni urad dal premalo vere na položene fasije, ter da se je po posameznih komisijah za odmerjevanje osebne dohodarine premalo varovala uradna tajnost. — Poslanec Pfeifer je v daljšem govoru pojasnoval, da po nekaterih okrajih finančna oblastva niso pri določevanju osebne dohodarine ravnala se po besedah finančnega ministra, naj uradi s strankami postopajo blagohotno.

Politični pregled.

Kdaj se snide državni zbor? „Kreuzzeitung“ piše v soglasju s „Politiko“, da se snide drž. zbor v jeseni. Nagodbeni zakon se izda — o tem ni več nobenega dvoma — na temelju § 14. To bi se zgodilo, ako bi se nameravalo sklicati drž. zbor že prihodnji mesec. V jeseni se mora sklicati parlament. na vsak način že zaradi volitev v delegacije, ki se morajo sniti v jeseni, da se posvetujejo radi pomnoženik vojskih stroškov. Začetna dela za skupni proračun so se šele sedaj začela, in novi vojskine budget še ni določen, ker vojni minister sam ne ve povedati, koliko bo treba dosedanji proračun zvišati.

O zasedanju češkega deželnega zbora. — Deželni zbor češki bo zboroval mnogo dalje, nego se je spočetka poročalo. Poroča se namreč iz dobropoučenih krogov, da bo trajalo zasedanje do 15. maja ali pa še dalje. Vlada je češkim poslancem dala zagotovilo, da ustreže njih želji. Vender pa v vsej tej dobi ni pričakovati kake resne politične razprave, razven morda pri razgovoru o deželnem proračunu. To kaže najpreje okolnost, da deželni maršal ni še postavil na dnevni red predloga poslanca Hagela, ki je zahteval, naj se izvoli poseben odsek, ki se bo posvetoval o cesarskem sporočilu; ravnotako se še ni obnovil jezikovni odsek v tem zasedanju. Nemški člani deželnega zbora se tudi sedaj ne udeležujejo deželnozbornih sej. V soboto je potekla osemdnevna doba, v kateri bi bil moral znova pozvati deželne poslance, naj pridejo v deželni zastop. Po preteku nadaljnih štirinajst dni bi ti možje, ako se ne odzovejo povabilu, izgubili svoje poslaniške mandate. Toda deželni maršal iz kakoršnega koli uzroka ni hotel storiti tega in tudi ne bo, dokler tega ne zahteva kaka deželnozborna skupina. Ker se pa najbrže tudi to ne zgodi, bodo nemški poslanci še nadalje ohranili še mandate, akoravno ne izvršujejo poslaniške dolžnosti. Sodi se, da želi tako osrednja vlada, ki ne vidi rada, da bi se še bolj razburjali duhovi. Boji se končno tudi, da pridejo pri even-